

## KLIIMA JA ENERGIA

1. Put the sources of energy into the correct category:

TUULEENERGIA

TUUMAENERGIA

PÄIKESEENERGIA

GEOTERMILINE ENERGIA

KIVISÜSI

NAFTA

MAAGAAS

LAINEENERGIA

BIOMASS

FOSSIILKÜTUSED

TAASTUVAD ENERGIAALLIKAD

2. Euroopa Liit ja selle liikmesriigid on seadnud ühiselt sihid kliimamuutuste vastu võitlemiseks, näiteks asendades fossiilkütused puhaste, taastuvate energiaallikatega, parandades energiatõhusust ja soodustades CO<sub>2</sub> heite vähendamist tööstuses. Õigupoolest oli Euroopa Liit esimene suur majandus maailmas, kes seda tegi.

Kas oskate arvata, kui palju on Euroopa Liidu liikmesriigid alates 1990. aastast kasvuhoonegaaside heidet vähendanud? Täitke lüngad.

61      20      23      40

2018. aastal oli Euroopa Liidu kasvuhoonegaaside heide \_\_\_\_\_% väiksem kui 1990. aastal. Samal perioodil kasvas ELi majandus \_\_\_\_\_%. Paistab seega, et EL saavutab oma eesmärgi vähendada 2020. aastaks heidet \_\_\_\_\_%.

Ent heidet peavad vähendama ja kliimanetraalsuse (netonullheite) saavutama kõik maailma riigid. EL ja selle liikmesriigid on võtnud endale kohustuse 2030. aastaks heidet veelgi vähendada (\_\_\_\_\_% võrreldes 1990. aasta tasemega) ja saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus.

### 3. Õige või vale? Mõelge järgmiste lausete üle.

Taastuvatest energiaallikatest toodetakse maailmas praegu peaaegu kolmandik elektrist. **ÕIGE / VALE**

Euroopa Liidu kasvuhoonegaaside heide vähenes aastatel 1990–2016 üle 20%. **ÕIGE / VALE**

Euroopa Liidus töötab praeguseks üle nelja miljoni inimese niinimetatud rohelises sektoris, see tähendab töökohtadel, mis aitavad energia- ja ressursitõhusust parandada. **ÕIGE / VALE**

Euroopa Liit impordib üle poole oma energiast – ligikaudu 700 miljoni euro eest päevas – Venemaalt. **ÕIGE / VALE**

Euroopa Liit kulutas aastatel 2014–2020 veerandi oma eelarvest kliimaga seotud meetmetele. **ÕIGE / VALE**

**4. Tulevikus on paljudel inimestel „rohelised töökohad“, sest ELis on avastatud, et me saame kasvuhoonegaaside heidet vähendada ja sellega rohkem raha teenida. Rohelised töökohad toovad kasu nii majandusele kui ka keskkonnale ning hõlmavad kõike alates alternatiivkütustest ja lõpetades maitsvate toitudega.**

Korraldage kogu klassiga ajurünnak, et nimetada rohelisi töökohti – või mõelda välja uusi. Ideid:

- uulepargi insener,
- looduskaitsja,
- linnaplaneerija,
- päikesepaneelide paigaldaja,
- biokütuste asjatundja.

Kas teate kedagi, kes töötab rohelisel töökohal? Kas see meeldib talle?

  
  
  
  


**5. Kui energiatõhus on teie klassiruum? Me kasutame sageli rohkem energiat, kui vajame, eriti suurtes majades, nagu koolid ja büroohooned.**

Uurige kogu klassiga järgmisi küsimusi. Pange vastused täpselt kirja.

### Valgustus

- Kui palju lambipirne klassis on?
- Kas need on väikesed ümmargused pirnid või pikad torud?
- Kas need kõik põlevad tunni ajal?
- Kas need kustutakse ära, kui te klassist lahkute?

### Elektriseadmed

- Kui palju elektriseadmeid klassis on? Need võivad olla näiteks interaktiivsed puutetahvlid, teleriekraanid jne.
- Kas need on tunni ajal sisse lülitatud või on need niikaua ooterežiimis, kuni neid vaja on?

### Temperatuur

- Mõõtke õhutemperatuuri.
  - Maailma Terviseorganisatsiooni (WHO) soovitatud sisetemperatuur on 18–20°C (64–68°F) – kuidas teie klassiruum sellele vastab? Kas teie klassiruumi temperatuuri ja WHO soovitusel vahel on suur vahe?
  - Kas suvel on ventilaatorid ja/või kliimaseade kogu aeg sisse lülitatud?
  - Kas talvel on kütte kogu aeg sisse lülitatud?
- a. Vaadake oma vastuseid ja pange kogu klassiga oma klassiruumi energiatõhususele „hinne“.
- b. Kui hinne võiks olla parem, koostage tegevuskava selle parandamiseks. Milliste väikeste muudatustega saaksite energiatõhusust parandada?
- c. Kelle poole te saaksite pöörduda, kui tahate teha suuremaid muudatusi, võib-olla terves koolimajas? Kas teil on kestlikkusega tegelev õpilaskogu?

---

---

---

---